

Николай Даутов (София, България)

БЕЛЕЖКИ ЗА ИМЕТО НА ПИРИН ПЛАНИНА

Nikolay Dautov

NOTES REGARDING THE NAME OF THE PIRIN MOUNTAIN

The article starts with a review on what has been written so far about the denominations of the Pirin mountain - Orbel, Beride and Yudenitsa – considered to be older – and outlines some hypotheses about their origin. Then we present the interpretations of different authors of the meaning behind the name Pirin. Some consider it to be Slavic, and others – Thracian. Most recently, there's another view that the name has Ancient – Bulgarian (Bulgarian, Prehistoric – Bulgarian, Proto– Bulgarian) origins.

The analysis of the different hypotheses results in two leading interpretations. The first one is the Slavic, supported by arguments from Ivan Duridanov. And the second is the Ancient – Bulgarian, formulated by Petar Goliiski, on the basis of a promulgated document by Kazimir Popkonstantinov from the 9th century, where the name Pirin has been attested.

Based on what has already been written and the thorough analysis of the geographical (territorial) display of all registered toponyms so far, linked to the name Pirin (*Pirin (Pirin)*, *Pirin kuzù*, *Pirina*, *Pirin*, *Pirinski vàlog*, *Pirìnsko prisòe*, *Pirìnski livàdi* and *Perin*), an interesting conclusion could be drawn. Almost all of the above mentioned denominations are registered within the confines of Medieval and present day Bulgaria, except for two: *Perin* in Novgorod, Ukraine and *Pirin* in Sarajevo! The Ukrainian Novgorod is situated at the middle stream of the river Dnieper – a region that was the heart of Old Great Bulgaria – the domain of Khan Kubrat. It is harder, however, to provide evidence of Bulgarian presence in Sarajevo. The inclusion of Bosnia and Herzegovina within the confines of the Bulgarian country during the time of the kings Simeon I the Great and Samuil does not prove by any means that Bulgarians used to live there. However, Petar Goliiski quotes a message from the Armenian Simeon Lehaci (from the period of 1608 – 1620), connected with the presence of a Bul-

garian ethnical element in Sarajevo, which says: *“It took us five days from here to get to Bosnia Saraj [Sarajevo], a big city, built on a high mountain... The inhabitants of this country [Bosnia] are big, tall, strong and muscular men. They have absolutely no knowledge of Turkish language and speak only Bulgarian... There are Bulgarian monasteries all around Bosnia... Everyone in Bosnia speaks Bulgarian”*. This explains the Bulgarian relation to the presence of the toponym *Pirin* in Sarajevo. The toponyms of *Pirin* are widespread in lands, which had been inhabited by the Old Bulgarians in the past, therefore there’s a reason to believe that the toponym *Pirin* has a more plausible Ancient – Bulgarian, rather than Slavic origin.

Името на планината Пйрин, изписано във варианти: Пирйн, Перйн, Перйм даа и Перйм даг, откриваме в писмените източници едва в средата и втората половина на XIX и началото на XX в. В тази връзка интересно е кога се е появило? А също и защо толкова късно, едва в най-ново време, добива популярност.

Авторите които пишат за Пирин през годините отбелязват, че във вековете той е носил и имената Орбел или Орбелус/Орбелос, Юденица и Бериде.

За названието *Орбел/Орбелус* и днес има спор дали въобще се отнася за тази планина. Днес в Гърция наричат Орвилос планината Славянка (Алиботуш). В самия Пирин, в землището на с. Ляски, Неврокопско (Гоцеделчевско), намираме местността Арбил. Й. Иванов предполага, че това име е във връзка с Орбел (Иванов 1996: 69). За последното И. Дуриданов смята, че означава „бяла планина“ и има тракийски или пеонски произход (ЕПК 1999: 337). Проблемно заключение. Тракийски или пеонски? Не знаем!

Както се отбелязва в десетки публикации от настоящия и миналия век, според легенди, в Пирин живели много юди – женски духове с човешки облик, родствени на самодивите и самовилите. Затова и *Юденица* – Юдина планина. Очевидно название със славянски произход. Лично на мен обаче не ми е известен писмен източник преди началото на XX век, където планината да се споменава като Юденица.

Бериде? Така нарича Пирин в XVII век османският пътешественик Мустафа бен Абдуллах Хаджи Калфа. Всички споменават това интересно име, но никой не го тълкува.

Относно значението на самото название Пирин има множество хипотези. Един от първите опити да го обясни прави Васил Дечов. В статията си „Пирин или Перин планина“ (от 1930 г.) той изказва предположение, че то е свързано с турската дума *пире* (тур. *pire*) – бълха, или с персийската *пери*. Две години по-късно, в една своя бележка в сп. „Български турист“, А. Страшимиров отчита като погрешни тези четения на името. И добавя, че: „*според нашите историци*“, не споменава кои, „*тя* (Пирин, м.б.) *е била капище на българския бог Перун откъдето е, навярно, сегашното ѝ название Перин*“ (Страшимиров 1932). Доста романтично тълкувание.

Геологът Георги Костов Георгиев пише, че според самия Страшимиров названието Перин произлиза от думата *разперен*. А доводът е, че централната част на Северен Пирин, гледана от Банско, изглежда разперена. Споменава и хипотезата, че името е от гръцката дума *пирос* – огън, понеже в планината се разразяват извънредно много бури със светкавици. Но в крайна сметка смята като най-приемливо схващането, че Пирин произлиза от Перун (Георгиев 1956: 7).

Становището, че името Пирин е свързано с главното божество от славянската митология – Перун, битува и днес. Нещо повече! През годините то се и лансира като най-правдиво. Но едновременно с това почти навсякъде се пише, че славянското име на планината е Юденица. А юдите са част от същата тази славянска митология. Излиза че и двата топонима – Юденица и Пирин, са дадени от славяните. Дали? Не ми е известен случай един народ да нарича която и да е планина с две имена! Поради което ми се струва, че Юденица ще да е по-скоро измислица.

Ще вметна и още нещо. Никой от тримата изследователи (Константин Попов, Йордан Иванов и Румен Сребранов), чиито научни работи засягат топонимията на Пирин не е регистрирал местно име Юденица. От хилядите събрани от тях топоними само два са във връзка с юдите. Едното име е Юдиновец, регистрирано от К. Попов, а другото Юдино гъмно, регистрирано от Р. Сребранов. Но и двете названия не са в планината Пирин. Юдиновец е в Рила, а Юдино гъмно в Огражден планина.

При Р. Сребранов намираме няколко имена, свързани със самодивите и самовилите – духове, сродни на юдите: Самовилецо, Самовиляко, Самодивска градина, Самодивски остров. Но това сякаш не помага на „топонима“ Юденица. За Самодивски градини, намиращи се край бреговете на Попово езеро в Пирин, в които е живяла сестрата на Перун, се споменава в едно от преданията, свързани с Перуновия култ, записани от Константин Хаджирадонов през 1921 г. В нито едно от тях обаче не се казва в прав текст, че името на Пирин планина е във връзка с това на божеството Перун (Хаджирадонов 1966: 4). Същото се отнася и за бележките на родения в пиринското с. Обидим фолклорист Иван Кюлев. В тях той описва местни имена, свързани според него с Перуновия култ (Кюлев 1933). Смяе да твърдя, че всички по-късно споменати в литературата „легенди“ са умишлено изопачени варианти на записаните от Хаджирадонов и Кюлев предания или художествени измислици.

В последните десетилетия броят на хипотезите свързани със значението на името Пирин нарасна значително. Ще представя хронологично част от тях.

Константин Попов в академичната си работа „Местните имена в Разложко“ (1979 г.) дава следната информация: *„Името на тази легендарна българска планина по традиция се тълкува във връзка с името на старославянския бог Перун, бог на гърма, славянски Зевс: рус. книж. перун ‘гърмовна стрела, мълния’, пол. Piorun, чеш. perun, от индоевропейски корен *per- ‘бия, удрям, пера’...*

М. Фасмер приема по начало тази етимология и посочва почти цялата литература по въпроса, но възразява на Ст. Младенов и на ония езиковеди, които откриват същия корен и същото значение в лит. Percupas, старонрус. Percunis и алб. përendi...

В най-ново време видни езиковеди свързват Перун и Пирин планина с хетската дума perupaš и perupa , скала ‘...

*Пълно и аргументирано е тълкуването на Вл. Георгиев: Главното било на тая планина е остро и скалисто и има голи каменисти върхове. Въз основа на тази географска характеристика Пирин се извежда от старобългарски Перынъ, индоевропейското *perinos, което е идентично с хетската дума perupaš – скала, средно и староиндийското Parwata – планина, от индоевропейското perw-n-to.*

*То е сродно с тракийското местно име Πέριννος, Περίννος, което произлиза от индоевропейското *perw-n-to* и е идентично със староиндийското *parwata*...*

Тълкуването на Вл. Георгиев е крачка напред и е в съгласие с новите схващания за тракийския произход на името Пирин. То съответства на алпийския характер на планината.

*Досегашната етимология, която свързваше Пирин със старославянския бог Перун, има още привърженици, които я обогатяват с нови данни и съображения. Трябва да се отбележи, че в отсрещните на Пирин рилски склонове се намира един стръмен дол, в който тече бързо и стремително малка планинска река. Долът се нарича Пералцко дере, а реката Пералцка река или Злата река. Водите на реката скачат и се удрят от праг на праг, та може с основание названието пералско да се изведе от глагола пера със значение на „удрям, бия“. От същия глагол Ив. Дуриданов извежда името на Пирин планина. Според него формата *Perunъ е по-стара от формата Perin и се среща не само в различни места на България, но и в Херцеговина и в Русия (Новгород, Украйна), т. е. в области, където не са живели траки, следователно името е славянско. Данните, които привежда Ив. Дуриданов не са за пренебрегване, макар че те изключват всяко тълкуване, което свързва Перин планина само със субстрата. Очевидно етимологията на местното име Перин е все още дискуссионен...“ (Попов 1979: 139).*

*Самият Иван Дуриданов, в статията „Топоними“ в том 2 на „Енциклопедия Пирински край“, пише следното за името Пирин: „Като се има предвид, че Перин означава хълмове, върхове, височини и на други места (в Родопите, в Северна Македония, хълм Перинъ в Новгород – в старите руски летописи) може да се предполага, че е имало съществуващо в праслав. *perunb/ъ (ъ със значение „хълм“, „планина“, „бърдо“ от ие. *perūno-s (или -is), сродно с хетски *peripa-* „скала“, и староиндийското *parvata-h* – „планина“, „скала“. Днешното име Пирин се обяснява от Перин чрез асимилация на е–и > и–и“ (ЕПК 1999: 337).*

Към тракийския произход на името Пирин се насочва Илия Тантилов – уредник в музея на гр. Разлог. В статията си „За тракийския

дух и българите, името ТРАК и ПИРИН – свещената им планина“, той дава следното обяснение: „**Пи** е вариант за множествено число на думата **пе** – камък, **ри** – висок, издигнат, а **ин** е небе. *Пирин* означава Камъни /скали/ високи до /издигнати в/ небето, Камъни високи до небето или Скали издигнати в небето – достойно име за Великата свещена планина на Тракия. Същото значение носи и името на Пиренеите. А Перин или Перун също ще рече издигнат, висок камък“ (Тантилов 2008: 24). Авторът обаче не посочва библиография – източници, от които е черпил информация за значението на сричките, които съставят името на планината. Обяснението му е, че те (сричките) са във връзка с най-старите лексикални единици – думите от протоезика. Но писмено фиксиран със своя или запазен с чужда азбука е този език?

Васил Марков, в “Разлог и Разложко в древността”, глава от книгата „Разлог – история, традиции, памет“ (2009 г.), при търсене обяснение за произхода на траките засяга и името Пирин. Ето и какво пише: „*Действително никой досега не е успял да докаже индоевропейски пласт в тракийските топоними и хидроними от нашите земи. Това дава известно основание да се счита, че те са се формирали още в езика на най-древните земеделци тук от времето на неолита и халколита. Сред тези езикови свидетелства са и името на р. Места – древната Нестос, и особено това на Пирин, свързан на индоевропейска основа напоследък най-вече с името на хетския бог на скалата и бурята Перва. Като свидетелство за античния произход на топонима Пирин езиковедите сочат паралели в местната топонимия на Родопите (имената на върховете Перелик и Персенк), в античната топонимия (името на древния град Перинт в Югоизточна Тракия), както и едно от имената на тракийския конник (Перкос, Перконис) и др. Ако се доверим на тази теза, може да се мисли, че тракийската топонимия в Разложко е формирана още в праисторическата епоха – през VI–V хил. преди Христа“ (PЗ 2009: 14).*

Интересно и безспорно смело е, че Марков е склонен да се довери на хипотезата за произход на името Пирин от епохата на античността.

Но тук веднага възниква въпросът къде тогава в нея се вместива названието Орбел/Орбелус?

Убеден в тракийския произход на името Пирин изглежда е Йордан Иванов. За него, в работата си „Местните имена в Гоцеделчевско (Неврокопско)“, той пише: „името е от тракийски произход и се свързва с **трак. МИ, πέριήθος** (херодот) = планина, сродно със стб. **перынъ** = скала, или с Перун – слав. бог на гърма...“. Сякаш забравя, че няколко страници по-горе в изследването си, ни съобщава, че тракийското име на Пирин е Орбел/Орбелус (Иванов 1996: 69, 152). Излиза, според твърденията му, че топонимите Орбел и Пирин, са дадени от траките. Струва ми се невъзможно!

Въпросът за името Пирин засяга и Йордан Заимов. В капиталния си труд „Български водопоис“, при обяснението за топонима Пиринска Бистрица, той казва: „- По **МИ Пирѳн**, в говора **Перѳн**, според Вл. Георгиев, ИИБЕз 14, 1967, 15–16, името е тракийско, *ие. *perŷno-s* в хетитски **perunap** 'скала'. Името обаче не е изолирано, *срв. МИ Пирѳн кузѳ* при Бяла, бърдо **Пѳрина** с. Кости, ЮЗ Ахтопол, *срѳб. мах. Piriŷ* в Сараевско (AR), *още Пирѳнски вѳлог и Пирѳнско присѳде* при Рашка Грациѳца, ЮИ Кюстендил, **Пирѳнски ливѳди** Ю Пещера. Ив. Дуриданов, *Studia slavica* 12, 1966, 99, *изведе убедително името от гл. пера* 'удрям, бия', с *успоредици от Херцеговина, Новгород и Украйна*“ (Заимов 2012: 507).

А ето какво казва по въпроса и Р. Сребранов в неиздадената си все още работа, която засяга топонимията на Средното Пострумие: „...от името на славянския бог на мълниите и грѳмотевиците **Перун** (някои от полските хидроними със славянска митологична кореспонденция имат паралел в българската макротопонимия, *напр. ВИ Piorunka*, което се свързва с думата **riorun** 'грѳм', *вер. от пера* 'удрям, бия' (Заимов 2012: 507), *срв. семантично с бѳлг. МИ Трещена скала* в ЮЗ България, и *Сели Перунград*), *авест. Perŷnē* 'Плянди', *хетския теоним Perunap, perunap* 'скала' (Pukanec 2009: 28), или *от пирин* 'дърво, Populus alba' (Геров IV 33) + *-ица*, подобно на **Пѳрин планина**, *изговаряно тук и като Перѳн*, *срв. МИ Перѳница*, *остра, скалиста чука, обрасла с храсти и каменливи ниви в подножието ѳ, субстратно име* (Дунн., 374), *ЖитИ Пирѳница*, *би*

могло от ЛИ **Пирѝн**, по името на планината **Пирин** и -ица, или със стягане ии > и от ***Пирииница**, произв. от **пирѝя** (Радом., Чолева 1988), от тракийското име **Перинтус** или **Пиринтос** (Душков 1983: 7), „w nielicznym wypadkach obserwujemy zachowanie fonetycznych cech dialektalnych w nazwach dotyczącej większych obiektów (por. np. Pirin ‘góry w połudnowo-zachodniej Bulgarii’), lecz Perin ‘szczyt w Rodopach zachodnich’ z Перынъ < *perunos (Koseska 1970: 225). Името на планината съществува в народния фолклор като фраза **Ирин-Пирин**, което напомня на **ахмак-пахмак**, **охлю-бохлю**, т. е. схема, при която има редупликация на първия член с прибавена лабиална гласна при втория компонент“ (РС).

Тук ще се върна на думите на К. Попов, който по-моему с право отбелязва, че доводите на И. Дуриданов не са за пренебрегване. Това във връзка с версията за тракийския произход на името Пирин. И наистина в Херцеговина и Украйна, където са регистрирани споменатите топоними **Перинь** и **Pirin**, **траки не са живели**. Не са и минавали при военни походи или преселения. Факти, които *пречат* на тракийската хипотеза. Така погледнато предположението на Дуриданов, че името Пирин има славянски произход, сякаш се явява най-приемливо. От друга страна авторът му споменава сродни на *perynb/ь* съществителни от източен произход: хетското *perunas* – скала, и староиндийското *parvata-h* – планина, скала.

Интересно и много важно сведение стана достояние на българската научна общност благодарение на Казимир Попконстантинов. В статията си „Нови данни за прабългарската антропонимия“ (от 2000 г.), пропусната от мен при работата ми върху книгата „Пирин – географски и етимологичен речник“, той публикува много важен и интересен документ, съхраняван в архивния отдел на манастира „Св. Петър“ в Залцбург, Австрия. В т. нар. „Книга за братството“, чието начало е поставено от Виргил, епископ на Залцбург от 746 до 784 г., са записани имената на членовете на българско пратеничество в Централна Европа от времето на Борис I. Това са: **Zunduco**, **Chuchinadpulgar**, **Chagan d**, **Comir**, **Perinna**, **Pyrin** и **Turdazo**.

С оглед целите на настоящата статия впечатление правят споменатите в документа лица **Перинна** и **Пирин**. В книгата си „Заселването

на българите на Балканския полуостров IV–VII век“ (2014 г.), Петър Голийски смята, че връзката на антропонима Пирин с името на планината Пирин е очевидна. И допълва: „Според Пламен Павлов имената издават славянския произход на тези двама участници в българската делегация. Той предполага, че имената *Перина* и *Пирин* са създадени на теонимична основа, предавайки различни варианти на името на славянския бог *Перун*. Според Пламен Павлов различните форми на двете имена вероятно отразяват диалектни или локални варианти на името *Перун*. В запазените антропоними от османотурските регистри, които произлизат от теонима *Перун*, обаче не виждаме тенденция към преход **Перун** > **Пирин**. Всички те са съхранили първоначалната си форма *Перун*. Само в едно име срещаме вариант *Парун*, но и в този случай **-у-** е запазено. Тази особеност прави съмнителна възможността още в IX век, когато са записани имената **Perinna** и **Pyrin** и когато славяните още са били езичници и са практикували култа към *Перун*, да се е била извършила трансформация на *Перун* в *Пирин*. Наред с това няма категорични данни, че българите са допусkali масово славяни до горните етажи на държавното управление. Реално не съществуват аргументи в полза на това, че антропонимът и топонимът *Пирин* произлизат от името на бог *Перун*“ (Голийски 2014 I: 196).

В случая смятам, че логиката на Голийски не е без основания. Поради което, оказва се, приеманата десетилетия наред като най-вероятната хипотеза, че името *Пирин* е във връзка с това на божеството *Перун*, спокойно може да се изостави.

Голийски продължава: „*Perinna* и *Pyrin* най-вероятно са имена от източен произход“. И разказва за четирима души – исторически личности (от Иран, от Армения, един патриянин и друг от Кавказка Иберия – Грузия) с името *Пиран*. За последния казва, че е споменат от римския историк Амиан Марцелин, и с името *Ultra*. И че латинската дума *ultra* означава: (1) „отвъд, отатък“; (2) „по-дълго време, по-нататък“; (3) „повече от, над“. Като обобщава: „Не е ясно кое от трите значения е имал предвид Амиан Марцелин, когато е превеждал на латински името *Пиран* с *Ultra*. Най-вероятно е обаче той да е знаел приблизително значението на името *Пиран* и да го е

превел в смисъл на „над, повече“, тоест на „висок, голям“. При това положение антропонимите Перинна и Пирин, а особено името на планината Пирин отлично отговаряят на подобно определение. Връзката между Пирин и Перинна и иранските антропоними Пиран допълнително се усилва от записаното по-горе лично име – ПИ-РЯНО. Също така през 1347–1348 г. в Призренско е записано село с име **Пиран**, макар че в този случай може да става дума за връзка с названието на растението **пирен**, а не за такава с антропонима Пиран“ (Голийски 2014 I: 196-197).

Връзката Пиран – Пирин намирам за проблемна. И в бъдеще, струва ми се много вероятно, ще бъде оспорена от други изследователи.

След всичко догук казано, все пак остава въпросът какъв е произходът на името Пирин? Сякаш възможностите са две. Първата, топонимът да е славянски, а втората – вероятен древнобългарски (булгарски, първобългарски, прабългарски). Доводите на И. Дуриданов водят към славянския произход, а тези на П. Голийски към древнобългарския.

Бих искал да обърна вниманието на читателя върху географското (териториалното) проявление по-горе изброените – в работата на Й. Заимов, топоними: *Пирин (Пирѝн)*, *Пирѝн кузѝ*, *Пѝрина*, *Pirin*, *Пирѝнски вѝлог*, *Пирѝнско присѝде*, *Пирѝнски ливади* и *Перинѝ*. Прави впечатление, че почти всички те са регистрирани в пределите на Средновековна, дори на днешна България – земите, в които от VII век насам (според отделни сведения и по-рано) се заселват древните българи. Но има и две изключения: *Перинѝ* в Новгород – Украйна, и *Pirin* в Сараевско!

Украинският Новгород се намира в средното течение на р. Днепър. Този район – Средното Днестровие, е сърцето на Стара Велика България, доменът на хан Кубрат.

По-трудно е доказването на българско присъствие в Сараевско? Всички знаем за териториалната експанзия в тази посока на царете Симеон и Самуил, особено на последния. Но включването на Босна и Херцеговина в пределите на Българската държава не доказва по никакъв начин, че там са живели българи.

П. Голийски цитира едно интересно съобщение, свързано с присъствието на български етнически елемент в Сараевско. То е от пътеписа на арменец Симеон Лехаци за периода 1608–1620 г. В него се казва: „*Оттук за 5 дни се добрахме в Босна Сарай [Сараево], голям град, построен на висока планина... Жителите на тази страна [Босна] са едри, високи, силни и мускулести юнаци. Те абсолютно не знаят турски и говорят само български... Навсякъде в Босна има български манастири... В Босна всички говорят български и когато трябва да се закълнат в нещо, освен името на Мехмед, не знаят нищо на турски и затова казват: „Такоми бога и вира мехмедска“, сиреч „Ето ти бог и вяра мохамедска“*“ (Голийски 2014 II: 159).

Кога и как споменатите българи са се установили в Сараево и района е тема за работа на отделно изследване. В случая е важно, че написаното от Лехаци обяснява българската връзка с присъствието на топонима *Pirin* в Сараевско.

Така, географски погледнато, се открива твърде интересно съвпадение. Топонимите Пирин са разпространени в земи, обитавани в миналото от старите българи. Което от своя страна дава основание да се допусне вероятен древнобългарски (булгарски, прабългарски), а не славянски, произход на оронима Пирин.

ЛИТЕРАТУРА

Георгиев 1956: Георги К. Георгиев, Пирин – туристически очерк с пътеводител. София: Държавно издателство за физкултурна и спортно-техническа литература, 1956.

[Georgiev 1956: Georgi K. Georgiev, Pirin – turisticheski ocherk s patevoditel. Sofiya: Darzhavno izdatelstvo za fizkulturna i sportno-tehnicheska literatura, 1956.]

Голийски 2014: Петър Голийски, Заселването на българите на Балканския полуостров IV–VII век, том I – II. София: Тангра ТанНакРа ИК, 2014.

[Goliyski 2014: Petar Goliyski, Zaselvaneto na balgarite na Balkanskiya poluostrrov IV-VII vek, tom I-II. Sofiya: Tangra TanNakRa ИК, 2014.]

Гунчев 1932: Гунчо Гунчев, Стари и нови карти на Пирин. // – В: Български турист, кн. 8, 1932, стр. 122–125.

[Gunchev 1932: Guncho Gunchev, Stari i novi karti na Pirin. // V – Balgarski turist, kn. 8, 1932, str. 122–125.]

ЕПК 1999: Енциклопедия Пирински край, том 2. Благоевград: Редакция „Енциклопедия“, 1999.

[EPK 1999: Entsiklopediya Pirinski kray, tom 2. Blagoevgrad: Redaktsiya „Entsiklopediya“, 1999.]

Займов 2012: Йордан Займов, Български водопис, том 2. Велико Търново: Фабер 2012.

[Zaimov 2012: Yordan Zaimov, Balgarski vodopis, tom 2. Veliko Tarnovo: Faber 2012.]

Иванов 1996: Йордан Иванов, Местните имена в Гоцеделчевско (Неврокопско). София: Полиграфия АД, 1996.

[Ivanov 1996: Yordan Ivanov, Mestnite imena v Gotsedelchevsko (Nevrokopsko). Sofiya: Poligrafiya AD, 1996.]

Кюлев 1933: Иван Кюлев, Теренни бележки към събирани народни песни 1933–1934 г. БАН – Институт по изкуствознание. Мултимедийна база данни за автентичен музикален фолклор, картон № 5682.

[Kyulev 1933: Ivan Kyulev, Terenni belezhki kam sabirani narodni pesni 1933–1934 g. BAN – Institut po izkustvoznanie. Multimediyana baza dannii za avtentichen muzikalen folklor, karton № 5682.]

РЗ 2009: Разлог – история, традиции, памет. Благоевград: Ирин-Пирин, 2009.

[RZ 2009: Razlog – istoriya, traditsii, pamet. Blagoevgrad: Irin-Pirin, 2009.]

РС: Румен Сребранов. Мултикултурни и етнолингвистични аспекти на именната система на Средното пострумие (под печат).

[RS: Rumen Srebranov. Multikulturni i etnolingvisticni aspekti na imennata sistema na Srednoto postrumie (pod pechat).]

Страшимиров 1932: Антон Страшимиров, Перин или Пирин? (бележка) // – В: Български турист, кн. 1, 1932.

[Strashimirov 1932: Anton Strashimirov, Perin ili Pirin? (belezhka) // V – Balgarski turist, kn. 1, 1932.]

Тантилов 2008: Илия Тантилов, За тракийския дух и българите, името ТРАК и ПИРИН – свещената им планина., Велика България, бр. 2, 2008, стр. 22–25.

[Tantilov 2008: Iliya Tantilov, Za trakiyskiya duh i balgarite, imeto TRAK i PIRIN – sveshtenata im planina., Velika Balgariya, br. 2, 2008, str. 22–25.]

Хаджирадонов 1966: Константин Хаджирадонов, Останки от култа към Перун. // – В: Юбилеен вестник „40 години туризъм в Банско“, юли 1966, стр. 4.

[Hadzhiradonov 1966: Konstantin Hadzhiradonov, Ostanki ot kulta kam Perun. // V – Yubileen vestnik „40 godini turizam v Bansko“, yuli 1966, str. 4.]

Сведения за автора

Николай Иванов Даутов, гр. Гоце Делчев (Неврокоп) – магистър по география. Автор на научни и популярни студии и статии, както и на книгите „Пирин – географски и етимологичен речник“ (2014), „Пирин – речник и пътеводител“ (2008) и „Места, свързани с християнството в община Гоце Делчев“. Главен обект на изследователските интереси: географията, историята, топонимията, духовното и културно наследство в района на планината Пирин, Поместието (долината на р. Места) и Западните Родопи.

E-mail: nikolay12@abv.bg